

KOÇLUK MESLEĞİNİN DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI ÇALIŞTAYI RAPORU

Katılımcılar:

- Abdürrahim ŞENOCAK ÇASGEM Başkanı
- Kenan YAVUZ ÇASGEM Başkan Yardımcısı
- Betül DÖNMEZ ORAL ÇASGEM Eğitim Uzmanı
- HANDAN AKARSU ÇASGEM Eğitim Uzmanı
- Prof. Dr. Füsün EYİDOĞAN Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi
- Kamil ÖZ Mesleki Yeterlilik Kurumu Uzmanı
- Dilek PORSUK Koçluk Platformu Derneği Eski Yönetim Kurulu Üyesi
- Yalçın ARSAN Koçluk Platformu Derneği Eski Yönetim Kurulu Başkanı
- Can Deniz TİMUR 212 Derece Koçluk Temsilcisi
- Gökçe PINAR Anka Koçluk Temsilcisi
- Elçin ÜNLÜ Anka Koçluk Temsilcisi
- Derya ÜÇÜNCÜ Anka Koçluk MYK Yönetim Temsilcisi
- Özgün ÖZMEN Etna Academia Temsilcisi
- Serçin ŞENER Morfil Koçluk Temsilcisi
- Ahmet EMER Morfil Koçluk Temsilcisi
- Çağrı HAMURCU Uluslararası Koçluk Federasyonu (ICF) Ankara Koordinatörü
- Sami BUGAY Uluslararası Koçluk Federasyonu (ICF) Türkiye Başkanı
- Umut Ahmet TARAKÇI Koçluk Derneği (AC) Türkiye Başkanı
- Nuri Murat AVCI House of Human Temsilcisi
- Seyfettin REİS Sağlık Bakanlığı Sosyal Hizmet Uzmanı
- Dilara AKINCI Gebze Teknik Üniversitesi
- İlay ATİK Atlas Koçluk Temsilcisi
- Ceyda TEZEL Optimal Koçluk Temsilcisi
- Ebru OĞUŞ Optimal Koçluk Temsilcisi
- Dilan YEŞİLYURT İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı

22 Mayıs 2017 tarihinde ÇASGEM tarafından “Koçluk Mesleğinin Dünü, Bugünü ve Yarını Çalıştayı” düzenlenmiştir. Koçluk okullarının, koçluk derneklerinin ve kamu otoritelerinin temsilcileri ile üniversitelerin ilgili birimlerinden temsilcilerin katıldığı çalışmaya Başkent Üniversitesi mensubu Koç Prof. Dr. Füsün EYİDOĞAN moderatörlük etmiştir. 25 katılımcının yer aldığı çalıştay, ÇASGEM Başkanı Abdurrahim ŞENOCAK ve ÇASGEM Başkan Yardımcısının konuşmaları ile başlamıştır. Çalıştay “Türkiye’de ve Dünyada Koçluk Mesleğinin Mevcut Durumu”, “Koçluk Mesleğinin Sorunları” ve “Koçluk Mesleğinin Geleceği” başlıklarından oluşmuştur.

Türkiye’de ve Dünyada Koçluk Mesleğinin Mevcut Durumu

Koçluk, dünyada ilk olarak 1970lerde başlamış ve popülerliği son 20 yılda artmıştır. Koçluk 1986 yılında Uluslararası Koçluk Federasyonu (ICF)’in kurulması uygulanmaya başlanmış, daha sonra standardizasyon süreci ile koçluk tanımlanmıştır. Üniversitelerin konuya dâhil olması ile koçluk bilimsel bir taban kazanmıştır. Cambridge ve Harvard Üniversiteleri’nin her ikisinde de koçluk enstitüleri vardır. Günümüzde Sydney Üniversitesi Psikoloji Bölümünün yaptığı bilimsel katkılarla koçluk, dünyada disiplin haline gelmiştir. 2001 yılında 1000 Amerikan firmasının yaklaşık 50-60’ı aktif olarak koçluğu uygularken 2011 yılına gelindiğinde bu sayı 600’ü geçmiştir. Hâlihazırda 32 000 civarında ICF üyesi koç bulunur. Türkiye’de tahmini koç sayısı 20 000 in üzerindedir. Bu rakamlara bakıldığında koçluğun bir sektör haline geldiği söylenebilir. Dünyada koçluk bilimsel altyapının kurulması ile ilerlemektedir. Ülkemizde ICF, EMCC, AC ve KPD tarafından yapılan çalışmalarla koçluk standartlarının tanıtılmasına ve bilimsel çalışmaların önceliklendirilmesine gayret gösterilse de koçluk ile ilgili bilimsel çalışma yeterli düzeyde değildir. Genel olarak meslek uygulamaya dönüktür.

Yapılan bir araştırmaya göre koçluk 2050 yılında ayakta kalacak mesleklerden biridir. 2050 yılında da çalışma hayatında yer alacak bir meslek için bugün yapılan ve yapılacak çalışmaların önemi büyüktür.

29 Haziran 2013 tarihinde Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından koçluk mesleğinin ulusal meslek standardı, 22 Temmuz 2015 tarihinde de ulusal yeterlilikleri yayınlanmıştır. Söz konusu standart ve yeterlilikler koçluk mesleği ile ilgili tüm tarafların katılımları ile oluşturulmuştur. MYK tarafından yetkilendirilmiş sınav kurumlarında yapılan sınavlara katılarak “koç meslek belgesi” alınması mümkündür. Meslek belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır. 5 yılın sonunda 200 saat koçluk hizmeti verildiği ispatlanmalı ve 50 saat koçluğa ilişkin eğitimi alındığı gösterilmelidir.

Koçluk Mesleğinin Sorunları Nelerdir?

- Yatırım maliyetlerinin düşük olması ve mesleki eğitime erişimin kolay olması sebebiyle koçluk okulu açmak ve koç olmak son derece kolaydır. Bu durum piyasada merdiven altı işletmelerin ortaya çıkmasına ve koçluk etik ve standartlarından bağımsız koçların yetiştirilmesine neden olur.
- Koçluk okulları denetlenmemektedir.
- Koçluk yapılabilmesi müşterilerin ruhsal olarak sağlıklı olmaları şarttır. Piyasadaki koçların bir kısmı koçluk sınırlarına riayet etmemektedir.
- Türkiye’de koçluk, spiritüel çalışmalarla karıştırılmaktadır.
- Melek koçluğu, ölüm koçluğu, mucize koçluğu, gelin koçu, makyaj koçu vs. gibi gerçek olmayan ve koçluğu doğru yansıtmayan meslekler koçluğun itibarını düşürmektedir.
- Öğrenci koçluğu, çocukluk ve ergenlik konularında yetkin olmayan kişiler tarafından verilebilmektedir. Bu durum hem ebeveynler hem de çocuklar açısından tehlike arz etmektedir.
- Türkiye’de yönetici koçluğu yeterince bilinmemektedir. Yönetici koçluğu yalnızca büyük ölçekli firmalar tarafından kullanılmaktadır.
- Kişiler ve şirket yöneticilerinin çoğu koçluk hizmetinden ne beklmeleri gerektiğinin farkında değildir.
- Türkiye’de koçluk ile ilgili akademik çalışmalar yetersizdir.

Koçluk Mesleğinin Geleceği Nasıl Olmalıdır?

- Türkiye ilgili tarafların birlikte çalışması ile Ortadoğu’da ve Afrika’da koçluk konusunda öncülük edebilir hale gelmelidir.
- ÇASGEM’in önderliğinde koçluk mesleğinin tarihçesinden başlayarak bugüne kadar konu ile ilgili yapılan çalışmaların yer aldığı bir doküman hazırlanmalıdır. Bu doküman sistemde yer alan ve alacak kişilerin aynı dili konuşması açısından önemlidir.
- Koçluk eğitimlerinde eğitimlerin ve eğiticilerin standartları belirlenmelidir. Standartlar belirlenirken sosyal taraflardan ICF, AC ve EMCC’nin, kamu tarafında ise CASGEM’in tecrübelerinden yararlanılmalıdır.
- Koçluk okullarının belirlenen standartlar doğrultusunda denetlenmesi sağlanmalıdır.
- Koçluk eğitimlerinde danışanın ruhsal sağlığı hakkında bilgi sahibi olabileceğimiz kısa konular yer almalıdır.
- Koçluk okulu açmak için mesleki ölçütler ortaya konulmalıdır.
- Sektörde koçluğun etik standartlara uygun yapıp yapılmadığının denetlenebileceği, uygun olmayanların şikâyet edilebileceği bir mekanizma geliştirilmelidir.
- Şikâyet ve denetim mekanizması oluşturulana kadar koçluk mesleğini suiistimal eden kişiler ve kurumlar yetkili kurumlara bildirilmelidir.
- Koçların danışanları tarafından puanlanarak sürekli kendilerini geliştirmelerini sağlayacak bir öz değerlendirme mekanizması geliştirilmelidir.

- Koçluk, uzmanlık alanlarına göre ayrılmalıdır. Her uzmanlık alanında koçların farklı yeterlilikleri olmalıdır. Örneğin öğrenci koçluğu yapacak kişilerin, çocuklar ve ergenler konusunda yeterliliği olmalıdır.
- Koçlukla ilgili taraflar belirli sürelerle bir araya gelerek, mesleki platformlar oluşturarak düzenli olarak istişarede bulunmalıdır.
- Küçük ve Orta Ölçekli İşyerlerine yönetici koçluğu tanıtılmalıdır.
- Koçluğun şirketlerin cirolarına, çalışanların verimliliklerine olan katkısı Türkiye çapında anlatılmalıdır.
- Koçluk kamuda da tanıtılmalı ve uygulanmalıdır
- MYK tarafından verilen belge koçluk mesleğine giriş için yeterliliğin kanıtlanmasıdır. Bu noktadan sonra gerekli akreditasyon ve eğitim faaliyetleri ile koçluk mesleğinde ilerleme sağlanmalıdır. Devletin görevi iyi koç ve kötü koç ayrımını yapmak değildir. Burada sektör devreye girmeli ve koç olduktan sonraki akreditasyon süreçlerini doğru tanıtmalı ve insanları teşvik etmelidir.
- Meslek belgesi alan koçlar AC ve ICF'nin ilk akreditasyonuna da otomatik sahip olmalıdır.
- Koçluk mesleğinin bütün tarafları ile psikoloji ve sosyoloji alanındaki uzmanlar ve akademisyenler bir araya gelerek bilimsel çalışmalar yürütmeli, bu çalışmaların sonuçları kamuoyu ile paylaşılmalıdır.
- Hâlihazırda yapılan koçluk ile ilgili bilimsel çalışmalar ve dokümanlar bütün taraflarla paylaşılmalıdır.